

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2022 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

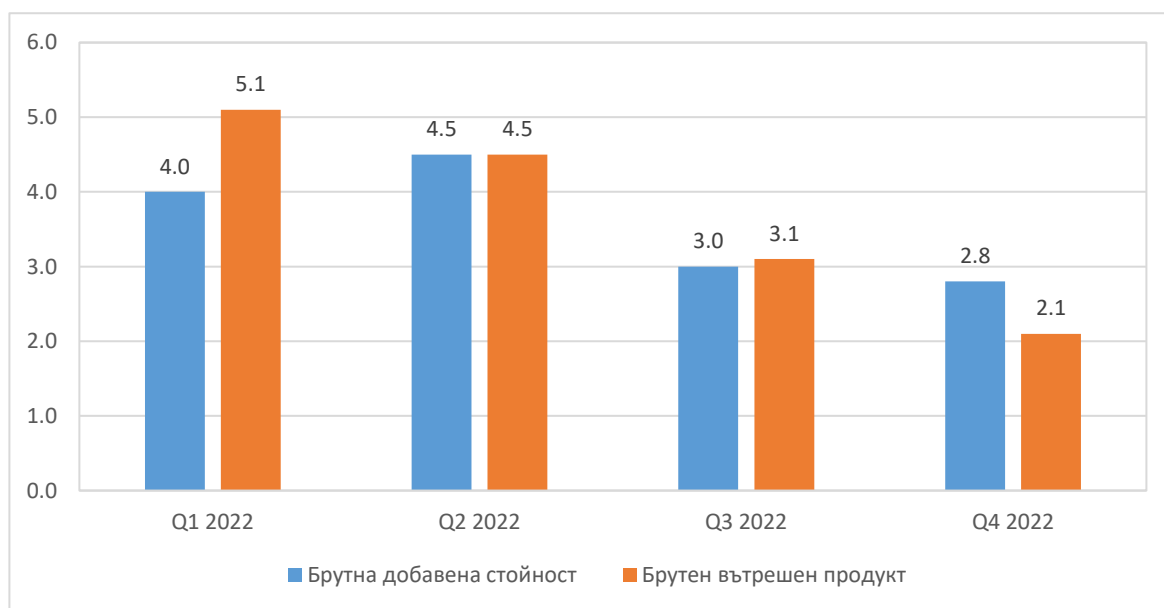
През четвъртото тримесечие на 2022 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2.1% спрямо четвъртото тримесечие на предходната година и с 0.5% спрямо третото тримесечие на 2022 г. според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2022 г. БВП се увеличава с 2.1% спрямо четвъртото тримесечие на предходната година, а брутната добавена стойност нараства с 2.8%.

Крайното потребление регистрира ръст от 4.7%, докато бруто образуването на основен капитал намалява с 3.3% през четвъртото тримесечие на 2022 г. спрямо четвъртото тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги се увеличава със 7.2%, а вносът на стоки и услуги нараства с 10.7%.

Фиг. 1. Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година, проценти

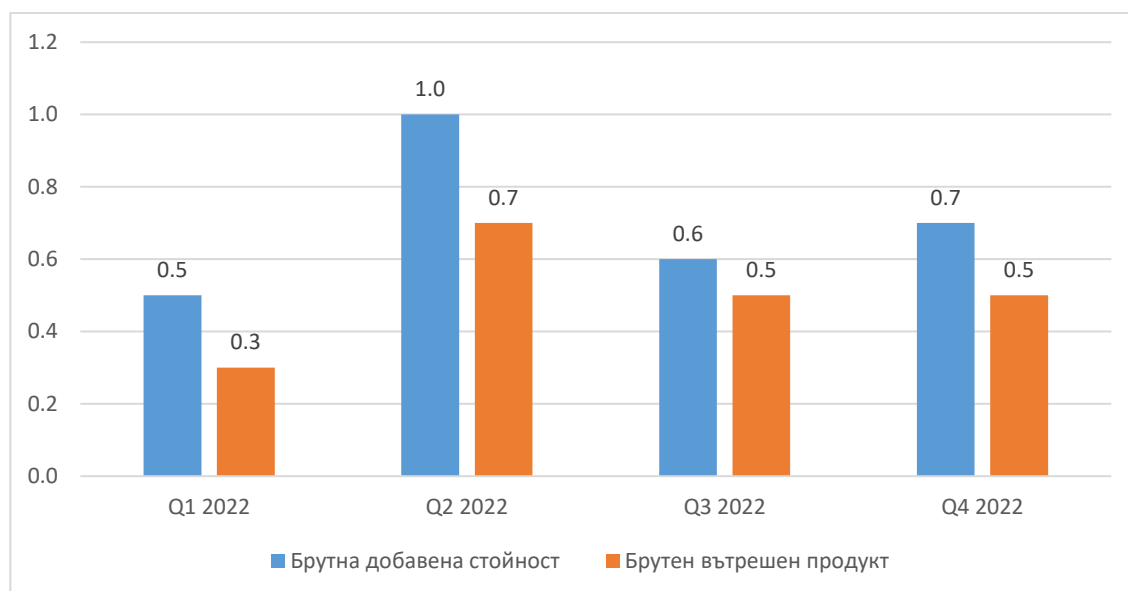

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2022 г. спрямо предходното тримесечие БВП по сезонно изгладени данни нараства с 0.5% (табл. 1 от приложението). Брутната добавена стойност нараства с 0.7%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвърто тримесечие на 2022 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на крайното потребление с 1.4%.

Фиг. 2. Темп на прираст спрямо предходното тримесечие, проценти

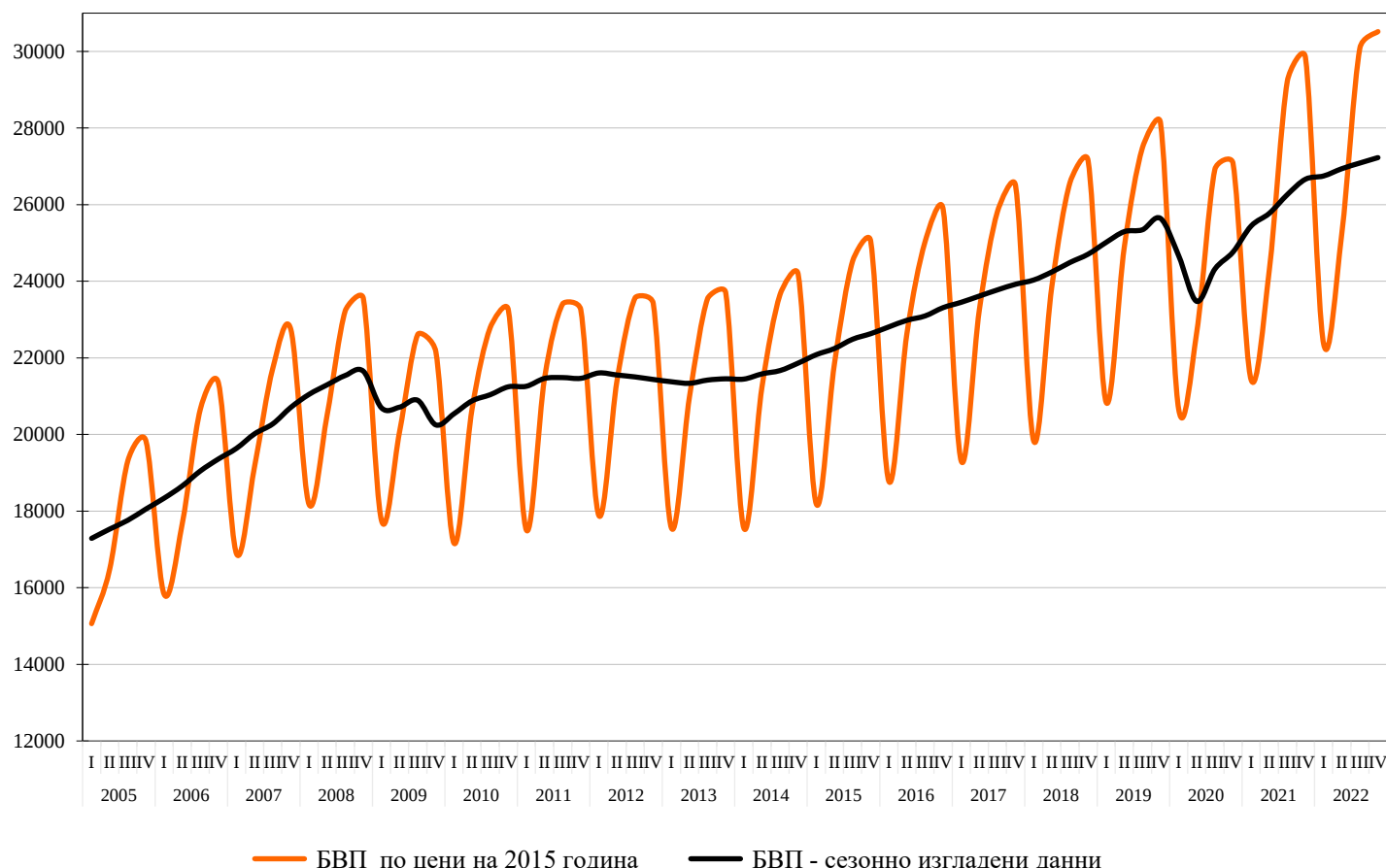
БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2022 г. БВП в номинално изражение достига 47 086.7 млн. лева (табл. 2 от приложението).

Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2022 г. е 42 694.9 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление със 81.3%, което в стойностно изражение възлиза на 38 272.2 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2022 г. бруто капиталобразуването е 10 640.4 млн. лв. и заема 22.6% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

Фиг. 3. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2022 г. по средногодишни цени на 2015 година, млн. лв.

Методологични бележки

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2022 г. са подготвени в срок от 42 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година, стойностен обем в текущи цени и относителни дялове на компонентите в състава на БВП.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за четвъртото тримесечие на 2022 г. на 8 март 2023 година.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Приложение

Таблица 1

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти,
сезонно изгладени данни, експресни оценки

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I 2022	II 2022	III 2022	IV 2022	I 2022	II 2022	III 2022	IV 2022
1	Брутна добавена стойност	0.5	1.0	0.6	0.7	4.0	4.5	3.0	2.8
2	Корективи	2.0	-0.9	-0.1	-0.8	3.8	1.2	0.8	0.2
3	Брутен вътрешен продукт	0.3	0.7	0.5	0.5	5.1	4.5	3.1	2.1
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	1.1	1.0	1.1	1.4	5.5	5.3	4.3	4.7
5	Бруто капиталообразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-0.6	-1.6	-0.2	-0.8	-8.8	-9.0	-5.0	-3.3
6	Износ на стоки и услуги	3.8	2.6	0.5	0.3	4.2	8.5	11.0	7.2
7	Внос на стоки и услуги	8.2	1.2	-2.0	3.1	11.4	12.6	9.3	10.7

Таблица 2

**Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2022 година,
сезонно неизгладени данни, експресни оценки**

		Четвърто тримесечие на 2022 година	
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял в БВП, %
1	Брутна добавена стойност	42 694.9	90.7
2	Корективи	4 391.8	9.3
3	Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+6+9)	47 086.7	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	38 272.2	81.3
5	Бруто капиталобразуване	10 640.4	22.6
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	-1 825.9	-3.9
7	Износ на стоки и услуги	27 145.7	57.6
8	Внос на стоки и услуги	28 971.6	61.5
9	Статистическа разлика	0.0	0.0